

Ὅσιος Ἰωάννης Δαμασκηνός - Περὶ ἀγγέλων

(Ἐκδόσις ἀκριβῆς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, Β' (3) 17. Migne, PG. 94, 865-73)

Ὁ Θεὸς εἶναι κτίστης καὶ δημιουργὸς τῶν ἀγγέλων, πού τοὺς δημιούργησε ἐκ τοῦ μηδενὸς καὶ τοὺς ἔκανε κατὰ τὴ δική του εἰκόνα ἀσώματη φύση, ὡσαν κάποιον ἄνεμο καὶ ἄυλη φωτιά, ὅπως λέγει ὁ θεῖος Δαβίδ· «Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα», περιγράφοντας τὴν εὐκίνησιν καὶ τὴ φλογερότητα καὶ τὴ θερμότητα καὶ τὴ διεισδυτικότητα καὶ τὴν ταχύτητά τους στὸ θεῖο πόθο καὶ τὴ θεία ὑπηρεσία, καὶ τὴν ἀνοδική τους τάση καὶ τὴν ἀπομάκρυνσή τους ἀπὸ κάθε ὑλικὴ σκέψη.

Ὁ ἄγγελος λοιπὸν εἶναι ὑπαρξὴ πνευματικὴ, ἀεικίνητη, ἐλεύθερη, ἀσώματη, πού ὑπηρετεῖ τὸ Θεό, καὶ κατὰ χάρι ἔχει λάβει στὴ φύση τῆς τὴν ἀθανασία, πού τὸ σχῆμα καὶ τὴν κατάστασιν αὐτῆς τῆς ὑπαρξῆς μόνον ὁ Κτίστης γνωρίζει. Καὶ ὀνομάζεται ἀσώματη καὶ ἄυλη σὲ σχέσιν μὲ ἡμᾶς· διότι καθεὶ πού συγκρίνεται μὲ τὸ Θεό, τὸν μόνον ἀσύγκριτο, βρίσκεται ὅτι εἶναι δυσκίνητο καὶ ὑλικό, ἐπειδὴ μόνον τὸ θεῖο εἶναι ἀληθῶς ἄυλο καὶ ἀσώματο.

Εἶναι λοιπὸν ὁ ἄγγελος φύση λογικὴ, πνευματικὴ καὶ ἐλεύθερη, μεταβλητὴ σύμφωνα μὲ τὴν ἀπόφασίν της, δηλαδὴ μεταβλητὴ μὲ τὴ θέλησίν της· διότι καθεὶ πού ἔχει δημιουργηθεῖ εἶναι καὶ μετάβλητο καὶ μόνον τὸ ἀδημιούργητο εἶναι ἀμετάβλητο. Ἐπίσης καθεὶ λογικὸ εἶναι ἐλεύθερο. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ ἄγγελος εἶναι λογικὴ καὶ πνευματικὴ φύση, εἶναι ἐλεύθερη· ἐπειδὴ ὅμως εἶναι φύση πού ἔχει δημιουργηθεῖ, εἶναι μεταβλητὴ, μὲ δυνατότητα νὰ μένει σταθερὴ καὶ νὰ προοδεύει στὸ ἀγαθόν, ἀλλὰ καὶ νὰ κατευθύνεται στὸ κακόν.

Ἐπίσης, δὲν ἔχει τὴ δυνατότητα νὰ μετανοήσῃ, διότι εἶναι καὶ ἀσώματος. Ὁ ἄνθρωπος δηλαδὴ μπορεῖ νὰ μετανοήσῃ λόγῳ τῆς ἀσθενείας τοῦ σώματός του. Εἶναι ἀθάνατος ὄχι ἐκ φύσεως, ἀλλὰ κατὰ χάρι· διότι καθεὶ πού ἔχει ἀρχή, ἔχει καὶ τέλος σύμφωνα μὲ τοὺς φυσικοὺς νόμους. Καὶ μόνος ὁ Θεὸς εἶναι αἰώνιος, ἢ καλύτερα πέραν ἀπὸ τὸ αἰώνιο· διότι ὁ Δημιουργὸς τοῦ κόσμου δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ χρόνο, ἀλλὰ εἶναι πέραν ἀπὸ τὸ χρόνο.

Οἱ ἄγγελοι εἶναι δευτέρα πνευματικὰ φῶτα, πού παίρνουν τὸ φωτισμὸ ἀπὸ τὸ πρῶτο καὶ ἄναρχο φῶς καὶ δὲν ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ γλώσσα καὶ ἀκοή, ἀλλὰ πληροφοροῦνται μεταξὺ τους τὰ προσωπικὰ διανοήματα καὶ τὶς ἀποφάσεις τους χωρὶς τὸν προφορικὸ λόγον.

Δημιουργήθηκαν λοιπὸν ὅλοι οἱ ἄγγελοι μὲ τὴ συνεργία τοῦ Λόγου, καὶ ἔφθασαν στὴν τελειότητα μὲ τὸν ἁγιασμὸ ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, καὶ μετέχουν στὸ φωτισμὸ καὶ τὴ χάρι ἀνάλογα μὲ τὸ ἀξίωμα καὶ τὸ ἀγγελικόν τους Τάγμα (...).

Εἶναι ἱκανοὶ καὶ πρόθυμοι στὴν ἐκτέλεση τοῦ θεοῦ θελήματος, καὶ παρουσιάζονται ἀμέσως λόγῳ τῆς ταχύτητος τῆς φύσεώς τους παντοῦ, ὅπου τυχὸν προστάξει ἡ θεία θέληση, καὶ διαφυλάττουν τὰ μέρη τῆς γῆς, καὶ εἶναι ἄρχοντες τῶν λαῶν καὶ τῶν χωρῶν, ὅπως τοὺς ὄρισε ὁ Δημιουργός, καὶ τακτοποιοῦν τὰ ἀνθρώπινα καὶ μᾶς βοηθοῦν. Ὅπως δὲ εἶναι ἀληθὲς ὅτι σύμφωνα μὲ τὸ θεῖο θέλημα καὶ πρόσταγμα εἶναι ἀνώτεροι ἀπὸ ἐμᾶς καὶ πάντοτε εἶναι στὴν ὑπηρεσία τοῦ Θεοῦ.